

**Арлингтон нийтийн сургуулиудын Гэр бүлийн амьдралд боловсрол олгохоос Эцэг
эхийн татгалзах маягт - 5-р АНГИ**

СУРАГЧИЙН НЭР: _____ УТАСНЫ ДУГААР: _____

БАГШИЙН НЭР: _____ ОГНОО: _____

Миний бие үүгээр хүүхдээ дараахь зорилтуудаас татгалзах гэсэн сонголтыг хийж байна. Би хүүхдээ татгалзуулсан зорилгынхоо оронд манай хүүхдэд бие даан гүйцэтгүүлэх өөр даалгавар өгөх болно гэдгийг ойлгож байна. Хүүхэд өөр даалгавар дээр ажиллаж байхдаа сургуулийн дүрэм, журмыг дагаж мөрдөх ёстой бөгөөд энэ даалгаварт үнэлгээ өгнө гэдгийг бас ойлгож байна.

ЗӨВЛӨГӨӨ: Хүүхдээ татгалзуулахыг хүссэн зорилго тус бүрийн хажуу талд өөрийн нэрний эхний үсгийг тавиарай.

— **5.1 Сурагч дотоод шүүрлийн системийн бүтэц, үйл ажиллагааг тодорхойлно.**
Тодорхойлох тайлбар: Дотоод шүүрлийн системийн үндсэн хэсгүүд (өнчин тархи, бөөрний булчирхай), тэдгээрийн ажиллагааг танилцуулна.

— **5.2 Сурагч нь хүний нөхөн үржихүйн эрхтнийг нийт анатомийн хамааралтай эсэхийг тодруулна.**
Тодорхойлох тайлбар: Эрэгтэй хүний нөхөн үржихүйн эрхтнүүд болох бэлэг эрхтэн, төмсөг, хуухнаг, шээсний суваг; болон эмэгтэй хүний нөхөн үржихүйн эрхтэн болох умай, өндгөвч, үтрээ, Фаллопиевын гуурсад анхаарал хандуулна. Нөхөн үржихүйн эрхтнүүдийг хүний нийт анатомитой холбон тайлбарлана.

— **5.3 Сурагч хүн төрөлхтөн хэрхэн нөхөн үрждэгийг тайлбарлана.**
Тодорхойлох тайлбар: Зааварчилгаа нь эр бэлгийн эс болон өндгөвчийг нэгтгэх, умайн дотор төрөөгүй хүүхдийн хөгжлийг агуулсан. Өөр өөр үе шатны нялх хүүхдийн хөгжлийг дүрслэн харуулав. Гэрлэлтийн өмнөх бэлгийн харьцааны үр дагаврыг онцлон тэмдэглэдэг. Төрөхийн өмнөх үеийн эмчилгээний ач холбогдол, түүнчлэн хийн болон өсөж буй хүүхдэд үзүүлэх гүн гүнзгий нөлөө зэргийн талаар хэлэлцэх болно.

— **5.4 Сурагч бэлгийн бойжилтын үед тохиолддог бие махбодийн өөрчлөлт ба нөхөн үржихүйн чадварын хөгжил хоорондын хамаарлыг хүлээн таньж мэднэ.**
Тодорхойлох тайлбар: Бэлгийн бойжилтын үед тохиолддог бие махбодийн өөрчлөлтийг нэгтгэн харуулав. Оруулсан сэдвүүд нь нойтон зүүдлэх; сарын тэмдэг ирэх; бэлгийн бойжилтын үеийн зан төлвийн савлалт зэрэг сэтгэл санааны тогтворгүй байдал; өөрийн бэлгийн харьцаанд эерэг хандлагыг хөгжүүлэх; бэлгийн бойжилтын үеийн өөрчлөлт ба хүүхэд төрүүлэх чадварын хоорондын хамаарал багтдаг.

— **5.5 Сурагч өөртөө болон жирэмсэн эмэгтэйчүүдийг тэжээллэг хоол хүнс хэрэглэх нь чухал болох, умай дотор ураг бүрэлдэж байх үед аюултай бодисоос зайлсхийхийг ухаарах болно.**
Тодорхойлох тайлбар: Энэхүү зорилтыг тавдугаар ангийн эрүүл мэндийн сургалтын хөтөлбөрт орсон хоол тэжээлийн бүрэлдэхүүн хэсэгт нэгтгэн оруулсан болно.

— **5.6 Сурагч гэрлэхээс өмнө бэлгийн харьцаанд орохгүй байх шалтгааныг тодорхойлно.**

Тодорхойлох тайлбар: Гэр бүлийн амлалттай харилцаа/гэрлэлтээс өмнөх бэлгийн харьцааны сэтгэлзүйн, нийгмийн, бие махбодийн үр дагаврыг хэлэлцэхээс гадна өөрөө бие махбодийн болон сэтгэл санааны хувьд төлөвшсөн, эерэг, тууштай эсвэл гэр бүлийн харилцаанд орох хүртээ бэлгийн харьцааг хойшлуулахын ач тусыг хэлэлцэнэ. Өсвөр насныхны бэлгийн харьцаанд, тэр дундаа өсвөр насныхны жирэмслэлт, нялхсын эндэгдэл, бэлгийн замаар дамжих халдвар зэрэг сэдвүүдээс гадна хүний нэр хүнд, өөрийгөө үнэлэх байдал, сэтгэцийн эрүүл мэндэд үзүүлэх нөлөөг онцлон тэмдэглэнэ.

— **5.7 Сурагч хувь хүний эрүүл ахуй хүний өөрийн үзэл баримтлалд үзүүлэх нөлөөг тайлбарлах болно.**

Тодорхойлох тайлбар: Хэлэлцүүлэг нь цэвэр байдалд онцгой анхаарал хандуулах шаардлагатай бэлгийн бойжилтын үед бие махбодид гарах өөрчлөлт, тэдний харилцааны талаархи эерэг ойлголт, үе тэнгийнхний хүлээн зөвшөөрөхөд төвлөрнө. Ариун цэвэрч байдалтай уялдуулан сарын тэмдгийн эрүүл ахуйн бүтээгдэхүүнийг зөв хэрэглэхийг багтаасан болно.

— **5.8 Сурагч бүтээлч бүлгийн ажилд хувь нэмэр оруулахын ач холбогдлыг ойлгоно.**

Тодорхойлох тайлбар: Багш нь хариуцлагыг хүлээн авахад хувь хүний оруулсан хувь нэмэр, энэ нь бүлгийн амжилт эсвэл бүтэлгүйтэлтэй хэрхэн холбогдох, мөн манлайллын боломжуудыг хэрхэн танилцуулж болохыг онцлон тэмдэглэнэ.

— **5.9 Сурагч гэр бүлийн гишүүдийн хийх ажил, хүлээх үүрэг, хариуцлагын талаархи ойлголтоо нэмэгдүүлнэ.**

Тодорхойлох тайлбар: Сурагч гэр бүлийн гишүүдийн өөрчлөгдөж байгаа үүргийг насан туршид өөрчлөхөд бэлдэх; гэр бүлийн гишүүний хувьд сэтгэл хөдлөлийн харилцан үйлчлэлийг тодорхойлох, уламжлалт болон өөрчлөгдөж буй ажил, үүрэг, гэр бүлийн гишүүдийн үүрэг хариуцлагыг тодорхойлох замаар үүнд хүрэх боломжтой. Эрэгтэй, эмэгтэй хүмүүсийн уламжлалт бус үүргийн талаар ярилцаж, насан туршийн зорилгын талаархи хувилбаруудыг танилцуулна.

— **5.10 Сурагч бэлгийн харьцаатай холбоотой олон нийтийн мэдээллийн хэрэгслээр ирүүлсэн мэдээллийг шалгаж үзнэ.**

Тодорхойлох тайлбар: Хэвлэмэл материал, зар сурталчилгаа, телевиз, хувцас хэрэглэл, интернет, кино, хөгжим зэргийг хүйсийн хэвшмэл ойлголт, бэлгийн мөлжлөг, цахим хэрэгслийг ашиглан бэлгийн мөлжлөгт өртөхөөс зайлсхийх, мөн бэлгийн хүчирхийлэлтэй холбоотой хэлэлцэнэ. Сурагчид гар утас болон бусад нийгмийн мэдээллийн хэрэгслийн зохистой хэрэглээг ойлгох болно. Сурагчид хэвлэл мэдээллийн хэрэгсэл нь бэлгийн харьцаатай холбоотой сэтгэцийн эрүүл мэндийн асуудалд хэрхэн нөлөөлж байгааг ойлгох болно.

— **5.11 Сурагч өөрөө буруу гэж үздэг аливаа нийгмийн зан байдал, үйл ажиллагаанд "үгүй" гэж хэлэх чадварыг хөгжүүлнэ.**

Тодорхойлох тайлбар: Хэлэлцүүлгээр бүдүүлэг ааш зан гаргах, тамхи татах, архи уух, мансууруулах бодис хэрэглэх, хулгай, зандалчлах, хүчирхийлэл, гэрлэлтийн өмнөх болон хүсээгүй бэлгийн харьцаа гэх мэт нөхцөл байдлын өөр хувилбаруудад төвлөрнө.

— **5.12 Сурагч нь заналхийлж буй эсвэл эвгүй нөхцөл байдлыг хүлээн зөвшөөрч, түүнд хэрхэн хандахаа мэддэг болно.**

Тодорхойлох тайлбар: Эдгээр нөхцөл байдал нь ганцаараа алхах, танихгүй хүмүүст хаалга онгойлгох, бэлгийн хүчирхийлэл юмуу цус ойртсон харилцаанд өртөх, биеэ санхүүгийн ашиг олох зорилгоор албадах, ичгүүр сонжуургүйгээр утсаар ярих юмуу мессеж бичих, худалдааны төвүүдэд гардаг аюулуудтай тулгарах зэрэг багтана. Өөрийгөө хамгаалах, аюул заналыг таних, мэдээлэх аргуудыг тодорхойлж, онцлон тэмдэглэх. Гэхдээ амьдралын ихэнх нөхцөл байдал нь аюул заналхийлэлгүй гэдэг ойлголтыг авна.

— **5.13 Сурагч мансууруулах бодисын хэрэглэсний биед үзүүлэх хорт нөлөөг тайлбарлаж өгнө.**

Тодорхойлох тайлбар: Архи, мансууруулах бодис, тамхины биед үзүүлэх сөрөг нөлөөг онцлон тэмдэглэнэ. Энэхүү мэдээлэл нь өсвөр насандаа бие махбодийн болон сэтгэл санааны өсөлттэй холбоотой ба үүнд бэлгийн хөгжил; ургийн хөгжил; гэр бүлийн нэгжид үзүүлэх сөрөг нөлөө багтаасан.

— **5.14 Сурагч бэлгийн замаар дамжих халдварын талаар мэдлэгтэй болно.**

Тодорхойлох тайлбар: Хүний дархлал хомсдолын вирус (ХДХВ)/ Дархлалын олдмол хомсдол (ДОХ) зэрэг бэлгийн замын халдварт өвчний шинжтэй холбоотой бодит мэдээллийг танилцуулна. Өөр бусад өвчнийг хамааруулах боловч Хламид, бэлэг эрхтний яршилт, заг хүйтэн, хүний папиллома вирус (ХПВ), ба Тэмбүүгээр үл хязгаарлагдана.

**ЭНЭХҮҮ МАЯГТЫГ СУРГУУЛИАС ТОГТООСОН ХУГАЦААНД БӨГЛӨЖ ЗАХИРАЛ
РУУ БУЦААНА УУ.**

ЭЦЭГ ЭХ/АСРАН ХАМГААЛАГЧИЙН ГАРЫН ҮСЭГ:

_____ ОГНОО: _____